Sexarbetare offras i jämlikhetens namn

Att med-morallagens medel vilja förbättra för en grupp får lätt till följd att man, i den upplevda rättfärdighetens namn, trampar på de mest sårbara. Jämlikhetens altare kräver offer. Är det värt priset? frågar sig Lars Jonsson.

Sexarbetarna befinner sig långt, långt ned i samhällets hierarki.

KAMPEN MOT DE UDDA

Om syftet med gångna tiders sexualmoral var att göra kvinnan avhängig en man inom ett äktenskap, är syftet i dag att göra sexualiteten avhängig av att förutsätta ömsesidig kärlek mellan två individer. Då lika väl som nu faller tillfälliga sexuella förbindelser utanför ramarna. Sex som är överenskommen enbart för njutningens skull har en tendens att problematiseras. Värst är det med sex överenskommen mot betalning, som är så problematiserad att den som köper sex sedan 1999, enligt sexköpslagen, kan straffas med böter eller fängelse i högst sex månader.

I Danmark, Nederländerna och Tyskland förs en medveten politik för att förbättra sexarbetarnas ställning, göra sysselsättningen till ett yrke och föra in verksamheten under samma villkor som annan näringsverksamhet. Endast på detta sätt, resonerar man, kan den som säljer sex få den ställning som gör att hon eller han inte behöver bli utnyttjad av mellanhänder eller kunder. Den sexuella tjänsten är inget problem i sig, utan snarare de villkor för verksamheten som i grunden avgörs av vilken inställning samhället har till den.

Lagar svenska vapnet

I Sverige ses sexarbetet i sig som problemet, och det försöker man lagstifta bort. Polisen är tvungen att jaga sexarbetarnas kunder på jakt efter bevis för att sexköp har förekommit.

Två kryphål bör nu täppas till för att fler ska kunna dömas, tycker sexualbrottskommittén i sitt betänkande från i mars. Även den som återkommande har sexuellt umgänge mot betalning med samma sexarbetare ska kunna dömas, liksom den som låter någon annan betala för en sexuell tjänst.

Klart står att sexarbetaren befinner sig bland dem som har lägst rang i samhället. Utmärkande är att den utnyttjade kvinna som sexarbetaren förutsätts vara inte tillmäts subjekt, utan egentligen bara kan tillfrågas själv när hon har slutat vara sexarbetare eller har uttryckt en vilja att sluta. Hon är demoniserad och osynliggjord, främst av den feministiska eliten, som har tolkningsföreträdet i besittning och har slagit ut alla alternativa tolkningar.

Förnedrande lagstiftning

Den som har haft kontakt med sexbranschen känner knappast igen sig i den svepande beskrivningen av konstant utnyttjande och utsatthet. De kvinnor och män som självmant och medvetet har valt sexarbete är långt ifrån självklart förnedrade av sina kunder eller sina arbetsgivare. De enda som dessa personer konsekvent förnedras av är lagstiftarna.

En sexköpslag, som mest är till för att Inger Segelström ska sova gott om nätterna, borde vara en främmande tanke i ett fritt och demokratiskt samhälle. Men tvärtom är det nu alltså tal om att skärpa en redan kontraproduktiv lag.

Kontraproduktiv därför att det inte finns några belägg för att sexhandeln har minskat. Bara den på gatan synliga, som är lättast att stävja. Men sexköpsförbudet gör att sexarbetarnas behov av skydd och organisering ökar. Organiseringen kan inte skötas lagligt, varför den måste skötas av kriminella kretsar. Detta kan leda till svåra konsekvenser, om delar av branschen så småningom hamnar i tungt kriminella händer. Sexköpsförbudet är som en stående inbjudan till maffialiknande verksamhet.

> "Sexarbetaren är demoniserad och osynliggjord, främst av den feministiska eliten"

Selektivt människovärde

På en annan front verkar Mona Sahlin för att hävda människovärdet. Hon har presenterat en välsyftande handlingsplan mot rasism, främlingsfientlighet, homofobi och diskriminering. Bland förslagen finns att homosexuella ska inbegripas i lagen om hets mot folkgrupp. Enbart homosexuella. Bisexuella lämnas utanför. Transsexuella och transvestiter lämnas utanför. Aggressiva fördomar mot en grupp, homosexuella, pekas ut som värre än fördomar mot bisexuella eller transpersoner (samlingsbegrepp för könsöverskridare).

Mona Sahlin vårnar vissa, trampar på andra.

En utsatt grupp ska tas upp i normalitetens famn på bekostnad av att man trampar på andra grupper.

På liknande sätt uppfattar man att kvinnans ställning har lyfts upp med hjälp av ett förbud mot köp av sexuella tjänster. Priset att betala är att alla kvinnor som frivilligt stannar kvar som sexarbetare måste trampas ned och stötas ut.

Den politiska korrekthetens jämlikhetsaltare kräver sina offer. Är det värt priset?

LARS JONSSON

M:et mer känt än korset

En amerikansk journalist ger sig ut på upptäcktsfärd längs snabbmatens historia. Bakom välpaketerade lunchlådor hittar han oönskade djurdelar, livsfarliga slakterier och slavande bönder.

Snabbmatens historia

Fast food nation
Eric Schlosser
Houghton Mifflin, 2001

McDonald's-annons från 1960-talet.

När en dam i Washington nyligen köpte en portion McNuggets, McDonald's friterade kycklingbitar, upptäckte hon till sin förskräckelse en annorlunda kycklingbit: ett helt kycklinghuvud befann sig tillsammans med de andra bitarna i papplådan. Det hade helt och hållet bibehållit sin form och hon såg kycklingen titta på henne genom strösbrödsbeklädnaden. Hu! Folk fasade för vilka andra föremål hade kunnat hamna i deras fast food-lunchlådor om till och med ett intakt kycklinghuvud kunde smyga sig med hela vägen från slakteriet till McDonald's-disken.

Skyll er själva, tycker Eric Schlosser, korrespondent på den litterära månadstidningen Atlantic Monthly, i en ny bok tillägnad denna den amerikanska kulturens kvintessens. *Fast food nation* kallar han sin undersökning av det sätt att äta mat som började på 1950-talet och som snart 70 år senare ger arbete åt miljoner amerikaner. Ja, vi ska inte tro vi är bättre, för vi uppsöker ju själva lika glatt det gula M:et och intar våra Happy Meals, serverade på pappersbitar, med fingrarna.

Mer än 1 miljard kronor om året lägger amerikaner ut på snabbmat. Hamburgare och pommes frites har blivit standardmåltiden. Om inte de galna korna och mul- och klövsjukan uppenbarat sig vore fast food-industrins grepp om amerikanernas måltidsvanor orubbligt.

HUR BLEV DET SÅ? Snabbmat är en följd av bilens intåg, upplyser Schlosser. Den började som drive in-restauranger i Kalifornien på 1930-talet, när bilen började bli tillgänglig för gemene man. Kacka tonårsflickor, kända som car hops, hoppade omkring mellan bilarna och serverade hamburgare.

Brödern McDonald hade en sådan restaurang, liksom många andra. De blev rika på bilbespisningen men trötta på tonårspojkarnas dominans i kundkretsen och på allt porslin som försvann. Restaurangen stängdes och återuppstod som brödernas McDonald's familjebespisning enligt löpande band-evangeliet. Just det! Det var insikten om att löpande bandet kunde användas i restaurangbranschen som gjorde brödern till vära första, och fortfarande största, snabbmatskungar. I USA är McDonald's-M:et mer känt än korset.

ÄGGRÖRAN ANLÄNDER FRYST. Likaså alla pommes frites, hamburgare och kycklingbitar. De behöver bara tinas upp på plats. Hemligheten bakom McDonald's och dess efterföljare – Burger King, KFC med flera – är att den enskilde arbetaren bara har ansvar för ett element och att varje restaurang använder exakt samma halvfabrikat. Råvaror existerar inte i fast food-restaurangen. Världen har blivit mindre, javisst, men vi är rädda för det främmande. McDonald's vet råd! När vi känner oss vilsna i Afrika eller Asien hälsar det gula M:et välkommen till en värld vi känner. I enhetligheten finns förklaringen till snabbmatens segertåg.

Skriver man om snabbmatskulturen skriver man i huvudsak om McDonald's. Schlosser har talat med de tonåringar som utgör den största delen av koncernens restaurangarbetare. Han har besökt ett av de jättesladakterier där sydamerikanska invandrare skär 10 000 köttbitar på ett ättatimmarsskift – och där olyckor är vanliga. Han har uppsökt de bönder som under fast food-giganternas välde har degraderats från stolta egenföretagare till ett led i produktionen.

VISST ÄR DET OBEHAGLIGT att läsa om mannen vars jobb det är att slita ur njurarna ur de döda korna, men det är i berättelsen om snabbmat som kulturföreteelse som Schlossers bok kommer till sin rätt. Det är en bransch som säljer mat där smakerna har ersatt varandra: både pommes frites och kycklingbitar är smaksatta med nötkottsextrakt. Det är en bransch som förfärar oss och som vi ändå dras till: McDonalds oppnar 2 000 nya restauranger varje år. Schlosser hade gjort val i att uppmärksamma snabbmatens sociologiska roll – vi firar nu även våra barns födelsedagar i McDonald's-matsalar – för slakterier är obehagliga överallt, och bönder är inte bara slavar under producenter av snabbmat. Läs ändå *Fast food nation* för att fortsätta förbryllas över vår kollektiva fascination för den enhetliga måltiden.

ELISABETH BRAW

Sverige i dag

Ett mindre nederbördsområde berör Svealand. Soligt på många håll i norra Sverige, liksom vid Östersjökusten. I allmänhet svaga till mattliga vindar.

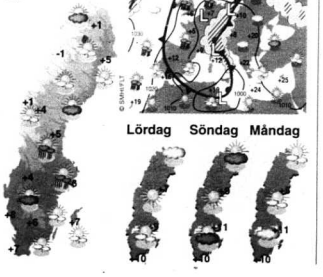

Europa i dag

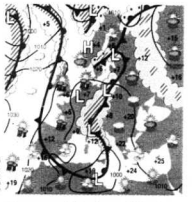

Lördag Söndag Måndag

TV i kväll onsdag 25 april

SVT1
18.00–19.00 Boolibompa
18.00 Sagoboken
18.15 Sagor från Zoo
18.30 Programstart: Vi i femman
19.00 Fotboll: Schweiz–Sverige
19.30 Rapport
20.00 Fotboll: Schweiz–Sverige
21.00 Gröna rum
21.30 Adam och Eva. Svensk komedi från 1997.
23.10 Nyheter från SVT24
23.20 Kulturnyheterna (R)
23.30 Seriestart: För Kärleks skull
23.55–1.55 Nyheter från SVT24

SVT2
18.00 Aktuellt
18.15 Go'kväll
19.00 Kulturnyheterna
19.10 Regionala nyheter
19.30 Fotboll: Schweiz–Sverige
20.00 Uppdrag granskning
21.00 Aktuellt
21.30 A-ekonomi
21.40 Regionala nyheter
21.50 Sportnytt
22.05 Aktuellt
22.10 Kamera: Videodagboken
23.10 Lotto och Vikingalotto
23.20–23.50 Nova Special (R)

TV3
18.50 TV3 Direkt
19.00 Vita lögner
19.30 Baren
20.00 Mayday. mayday (R)
20.30 Brott och straff
20.55 TV3 Direkt
21.00 Mind Games. Amerikanskt drama.
22.40 TV3 Direkt
22.50 TV3 Sport
22.55 Vem vill bli hockeymiljonär?
23.05 Baren (R)
23.35 Seinfeld
0.05 Walker Texas Ranger
1.00 Kojak
1.55 Fortsatt drömma
2.25 Rick Lake (R)
3.20–4.15 Torpederna

TV4
18.10 Lokala nyheter
18.25 Vädret
18.30 Nyheterna
18.50 Ekonomnyheterna
19.00 Jeopardy!
19.30 Nya tider
20.00 Skilda världar
21.00 Frivolt
21.30 Single!
22.00 Nyheterna
22.15 Lokala nyheter
22.20 Vädret
22.25 Sporten
22.45 Vinnare: V64
23.25 Tom Green show
23.55 Nyheterna och vädret
0.05 Dolda kameran
0.30 Post Mortem (R)
1.20 M.A.S.H. (R)
1.45–2.30 Kvinnofängelset (R)

Kanal 5
18.00 Popstars (R)
19.00 Radio
19.30 Vanner (R)
20.00 Vanner
20.30 Senestart: Ed
21.30 Vår man i rutan
22.30 Stockholmare
23.00 Da Ali G Show
23.35 Radio (R)
0.05 Jay Leno Show
1.00 Beyond Obsession. Amerikanskt drama från 1994
2.40 Skål (R)
3.05–3.30 Skål (R)

TV8
Finansnytt sänds 12.58, 16.58, 19.58, 20.58 och 21.58. Nyheter från Bloomberg när inga övriga program visas.
19.00 Urälldriga mysterier: Romanovs hemligheter
20.05 Amerikanska indiordes krigets splittrade familjer
21.00 Leni Riefenstahl – Hitlers filmare
22.15 Uppdrag: bygg ett drömhus
22.45 Arkitekter utan skyddsnät
23.15–6.00 Bloomberg

www.finanstidningen.se